

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
190 00 Praha 9
čj. ČTÚ-54 365/2022-613/VIII.

21. března 2024

Připomínky k záměru Českého telekomunikačního úřadu udělit přiděly rádiových kmitočtů v kmitočtových pásmech 900 MHz a 1800MHz podle § 20 odst. 7 zákona o elektronických komunikacích

Společnost STARNET, s.r.o., Žižkova tř. 226/3, 37001 České Budějovice v návaznosti na Výzvu k uplatnění připomínek uveřejněnou dne 15. 2. 2024 Českým telekomunikačním úřadem, tímto zasílá ve stanovené lhůtě připomínky k návrhu podmínek Výběrového řízení a připojuje se k připomínkám uplatněným Mgr. Martinem Dvořákem, konzultantem v oblasti telekomunikací.

Na úvod chceme uvést, že námi a mnoha jinými subjekty podané připomínky v minulém kole této veřejné konzultace stále platí a jejich vypořádání ze strany ČTÚ neakceptujeme (hlavně bod 4e vypořádání). Jde o připomínky v oblasti zachování povinnosti efektivní velkoobchodní nabídky vzplývající z aukce 5G frekvencí a její bližší definování a lepší podpora.

V „Závěrech přezkoumání“ ČTÚ v části 4/e (fungování hospodářské soutěže v oblasti elektronických komunikací) zcela rezignuje na odborné posouzení stavu hospodářské soutěže na daném trhu. Tato část obsahuje jen deklaraci toho, že navržené podmínky z kvalitní pokrytí, ale neexistuje posouzení o dopadu na stav soutěže a z toho vyplývající pozitivní dopad na ceny a další parametry. Celou touto sekcí se vine jen ohled na dlouhodobé plánování investic a pohodlný život trojice mobilních operátorů a naprostá rezignace ČTÚ na podporu skutečného fungování předmětného trhu.

Upozornění odborné veřejnosti ohledně tristního stavu soutěže na mobilním trhu ČTÚ vědomě ignoruje a odmítá zcela zavádějícími argumenty (viz minulé vypořádání bodu 4e). V minulém vypořádání ČTÚ operuje rozhodnutím Komise ze dne 24. 3. 2023 podle čl. 32 odst. 6 směrnice (EU) 2018/1972 (zpětvzetí oznámeného návrhu opatření), ve věci CZ/2022/2421: Velkoobchodní přístup k mobilním službám včetně trhu velkoobchodního přístupu a původu volání v mobilních telefonních sítích v České republice. Dle ČTÚ z rozhodnutí Komise lze tak usuzovat, že uložení nových velkoobchodních závazků Komise nepovažuje za obhajitelné. Proto v zásadě odmítá i obdobný postup zvažovaný na Slovensku.

Toto prozrazuje hluboké nepochopení regulačního rámce ze strany ČTÚ. Je zcela v pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů nebo jiných příslušných orgánů, aby spojily poskytování velkoobchodního přístupu a/nebo národního nebo regionálního roamingu s podmínkami práv na využívání spektra v souladu s čl. 52/2a EECC. Podle čl. 52/2a, když členské státy obnovují práva na užívání rádiového spektra, jejich vnitrostátní regulační orgán může přijmout vhodná opatření,

jako je připojení podmínek právům na užívání, jako je poskytování velkoobchodního přístupu, celostátního nebo regionálního roamingu, v určitých pásmech nebo v určitých skupinách pásem s podobnými vlastnosti. Obnovení individuálních práv na užívání harmonizovaného spektra by se mělo řídit otevřeným, transparentním a nediskriminačním postupem (viz čl. 50 odst. 3 EEECC).

Dle čl. 52/2 EECC má ČTÚ založit své rozhodnutí na objektivním a výhledovém posouzení konkurenceschopnosti trhu a na tom, zdali jsou taková opatření nezbytná k udržení nebo dosažení účinné hospodářské soutěže a na pravděpodobných účincích takových opatření na stávající a budoucí investice účastníků trhu. ČTÚ má postupovat při analýze trhu dle čl. 67/2. **Tento postup je zcela odlišný od tržní ex-ante regulace, podle článku 32 EECC protože nevyžaduje žádné zjištění ohledně SMP.** Proto ani neexistuje žádný požadavek návrh opatření konzultovat s Komisí a ani názor Komise ve věci CZ/2022/2421 připojení takových podmínek vylučuje!

ČTÚ dále ve vypořádání tvrdí: „držitelé přidělů v pásmu 700 MHz zveřejnili v souladu s podmínkami Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3400–3600 MHz své referenční nabídky na přístup k síti, které obsahují možnost rozšíření rozsahu poskytovaných služeb o další velkoobchodní služby (tj. i hlasové a SMS služby), přičemž podmínky poskytování těchto dalších velkoobchodních služeb budou stanoveny na základě obchodního jednání. Úřad průběžně ověřuje poskytování velkoobchodního přístupu, a z jeho hodnocení je zřejmé, že podmínky tohoto závazku jsou plněny, včetně postupu pro stanovení ceny. Podle názoru Úřadu tak lze z rozšíření nabídky velkoobchodního přístupu usuzovat, že dojde k dalšímu zlepšení fungování hospodářské soutěže.“

Toto není ani v nejmenším možno brát jako skutečnou analýzu situace na daném trhu ale jde jen o formalistické potvrzení plnění určité povinnosti (jejíž povinnost poskytovat ji brzy vyprší) bez analýzy skutečné situace na trhu a reálné možnosti velkoprodejně na základě daných podmínek dlouhodobě a udržitelně poskytovat služby. Ve světle posledního vývoje na trhu (SAZKA aj.) není jasné kde se optimismus ČTÚ bere („lze usuzovat, že dojde k dalšímu zlepšení fungování hospodářské soutěže“).

Proto hlavní připomínka v této veřejné konzultaci zůstává stejná jako v minulém kole.

- skutečně posoudit stav fungování hospodářské soutěže na daném trhu
 - posoudit účelnost v minulosti uložených opatření a zvážení jiných opatření na základě poučení se z minulých chyb
 - detailnější definice povinností velkoobchodní nabídky
 - povinnost velkoobchodní nabídky po celou dobu trvání přidělu pásma
 - detailně definovaná povinnost velkoobchodní nabídky u pasivní infrastruktury
 - detailně definovaná povinnost velkoobchodní spolupráce (např. přípolože) při pravděpodobně rozsáhlých nových rozvojových kritériích a nových bílých místech
-

Výběr minulých připomínek:

Nad rámec navrženého řešení je ale třeba ambicióznějšího přístupu k řešení velkoobchodní nabídky, aby nedošlo jen k zakonzervování stávajícího nefunkčního konkurenčního prostředí v oblasti mobilních sítí.

Jak bylo upozorňováno během aukce 5G, ČTÚ při definici podmínek velkoobchodních závazků jen formálně kopíroval nástroj, který byl součástí závazků z přidělení operátorů, kteří získali kmitočty z pásma 800 MHz v roce 2013 a který nikdy skutečně nezafungoval - tedy povinnou referenční velkoobchodní nabídku pro MVNO postavenou na obecném zákazu margin squeeze. Jsme tedy v situaci, kdy na trhu objektivně není efektivní konkurence, což sám Úřad uznává a zároveň náprava zvolená Úřadem v roce 2013 v podobě velkoobchodní nabídky jako jednoho ze závazků pro stávající operátory účastníci se aukce je zjevně nefunkční, což potvrzovala mimo jiné i snaha Úřadu ustavit nový relevantní trh 5. Úřad touto činností fakticky sám potvrzuje, že podmínky nastavené v roce 2013 jsou buď nedostatečné, nebo je nedokáže vymáhat kontrolní činností. ČTÚ by měl před stanovením nových závazků uvést s pomocí jaké analýzy dospěl k závěru, že takto formulovaná velkoobchodní nabídka je optimální z hlediska posílení konkurenčního prostředí na trhu mobilních služeb.

Navrhujeme, aby Úřad specifikoval mnohem podrobněji požadavky na referenční nabídku nežli dosud. MNO využívají toho, že mají zcela volnou ruku v stanovení způsobu, jak budou účtovat přístup k síti a využívají kombinace pevného poplatku za zřízení samotné služby MVNO a poté jednotkového poplatku za data. Úřad by měl dotazem na ostatní evropské NRA zjistit, jaká je obvyklá míra pevného poplatku, protože pokud vezmeme v úvahu regulované či pseudoregulované (vzniklé jako povinnost stanovená regulátorem po spojení operátorů na trhu) nabídky, tak se poplatek pohybuje od nuly (Norsko) až po maximálně 200 tisíc eur (Rakousko), což je stále výrazně níže, než kolik požadují čeští síťoví operátoři.

Rovněž navrhujeme, aby úřad vzal v úvahu i zkušenosti z ostatních evropských zemí. Například v Norsku je vztah mezi síťovým a virtuálními operátory z hlediska regulace velmi propracovaný, protože vzhledem k podílu Telenoru na trhu regulátor NKOM stále reguluje bývalý trh č. 15. Důrazně doporučuji vzít v úvahu především způsob provádění margin squeeze testu, který je výrazně vhodněji nastavený k odhalení margin squeeze v oblasti mobilního velkoobchodu,¹ zatímco český test není schopen odhalit zcela zjevné stlačování marží vůbec, jak ukazují i připomínky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k margin squeeze metodice Úřadu.

Navrhujeme, aby v souladu s trendem doporučovaným renomovanými analytiky ČTÚ nařídil stanovit velkoobchodní ceny formou retail minus (či obdobným způsobem), ale počítaného na cenu balíčku, nikoli na cenu reálně spotřebovaných dat, případně cenu založenou na přístupu ke kapacitě sítě. Spotřebitelé reálně vnímají ceny nikoli za přenesený gigabyte, ale za počet gigabytů v balíčku, navíc MVNO jsou v takovém případě schopni daleko lépe plánovat, a především by byli schopni nabídnout balíčky s neomezenými daty, což nyní není možné.

Martin Ambrož, jednatel

¹ <https://www.nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-15-tilgang-til-mobilnett>